

Barátság Haynald Lajos érsekkel, Liszt Ferenc zeneszerzővel

Munkácsy Mihály párizsi palotája a Franciaországban élő és oda látogató magyarok kedvelt találkozóhelyévé vált. Munkácsy sokakat ismert. A kulturális, a politikai és a tudományos élet kiválóságai mellett már híressé vált, ünnepelt művészekkel és a művészeti élet akkori központjának számító Párizsba tanulási szándékkal érkező, fiatal és általában nélkülöző festőkkel is kapcsolatban állt.

Barátai közül mindenképpen ki kell emelnünk Haynald Lajos kalocsai érseket, akivel már fiatal korában is igen jó kapcsolatot ápolt. Amikor pedig a *Golgotát* bemutatta Budapesten, Ipolyi Arnold püspök mellett Haynald Lajos érsek üdvözölte a festőt, aki később Munkácsyék vendégszeretetéét élvezte Colpachon. 1884-ben Munkácsy megfestette az érsek arcképét is.

A két – nagyformátumú gondolkodással és érzelmi felfokozottsággal jellemezhető – művész, Munkácsy Mihály és Liszt Ferenc barátságának alapja az a szellemi rokonság volt, amelyet Zichy Mihály egy levelében lényegre törő egyszerűséggel így foglal össze: Munkácsy = Liszt. Barátság és tisztelet fűzte őket egymáshoz, olyannyira, hogy Liszt a *Magyar rapszódia* című zongorasorozatából kettőt is Munkácsynak ajánlott (15., 16.). A festő pedig egy ragyogó arcképen örökítette meg a nála többször vendégeskedő zeneszerzőt.

Felkérés a császárvároستól

Bécs reprezentatív múzeumépítkezésekbe fogott a XIX. század második felében. A bécsiek kedvence, az osztrák nagymester, Hans Makart azonban meghalt, s távozásával más művészt kellett keresni az akkor épülő Kunsthistorisches Museum lépcsőháza mennyezetképének megfestésére. Munkácsyra gondoltak.

A festő 1886. július 14-én írt válaszlevelet a Bécsi Császári Múzeum igazgatójának. I. Ferenc József császári és királyi kegyet gyakorolt azzal, hogy megbízta az akkor épült bécsi Kunsthistorisches Museum lépcsőházába szánt mennyezetkép megfestésével. Íme a válasz: „...becses soraiban érintett tárgy iránt részemről a legnagyobb mértékben érdeklődöm. Lelkesedéssel ragadom meg az alkalmat, hogy magam részéről minden erőmmel hozzájárulhassak az őfelsége által emelt monumentum fényének emeléséhez.” Az allegorikus művet, *A reneszánsz apoteózisának* száz négyzetméteres vásznát műtermében festette meg, majd Bécsbe szállíttatta. Munkácsy számára újszerű feladatot jelentett a valósághoz való kapcsolódás nélkül megfesteni egy ilyen nagyformátumú, sokszereplős, bonyolult kompozíciót. Maga is aggódott, egészen addig, amíg 1890-ben a helyére nem került a festmény. Akkor megnyugodhatott...